

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

WK/0804/35/1/D/1/2021

Gdańsk, dnia 8 grudnia 2021 r.

**Pan
Roman Brunke
Wójt Gminy Karsin**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) oraz § 4 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 20 września 2021 r. do dnia 12 października 2021 r. kontrolę doraźną gminy Karsin.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 12 października 2021 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej lata: 2019 – 2020 r. oraz inne okresy w miarę potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, było sprawdzenie prawidłowości gospodarowania odpadami komunalnymi oraz realizacji wniosków pokontrolnych wydanych w wyniku przeprowadzenia w 2019 r. kompleksowej kontroli gminy.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w obowiązujących aktach prawnych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. zaniechanie w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. (kontroli poddano odbiór odpadów komunalnych na podstawie umowy nr ZP 272.23.2018 zawartej przez gminę w dniu 5 marca 2019 r. na okres od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.) określenia w drodze decyzji wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstałymi na terenach cmentarzy parafialnych w Karsinie oraz w Wielu [których właścicielami były (odpowiednio) Parafia Rzymskokatolicka w Karsinie oraz Parafia Rzymskokatolicka w Wielu], czym naruszono art. 60 ust. 1 i art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.)

w zw. z § 1 uchwały Nr XVII/149/16 Rady Gminy Karsin z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie *postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne* – str. 17 - 19 protokołu.

Na podstawie art. 6c ust. 2 i 3 cyt. ustawy gmina Karsin podjęła wskazaną wyżej uchwałę, na mocy której postanowiono o objęciu gminnym systemem zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

W tej sytuacji (wg stanu prawnego z dnia 1 kwietnia 2019 r.) właściciele takich nieruchomości (w przypadku obu cmentarzy - wskazane parafie) miały obowiązek złożyć stosowne deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W przypadku braku złożenia deklaracji (co miało miejsce) gmina winna wydać na podstawie art. 6c ust. 1 ww. ustawy decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W myśl wskazanego przepisu w razie niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionych wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę dostępne dane właściwe dla wybranej przez radę gminy metody, a w przypadku ich braku - uzasadnione szacunki, w tym w przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, średnią ilość odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze.

Po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która weszła w życie w dniu 6 września 2019 r., na mocy art. 6c ust. 2c tej ustawy (obowiązującego do dnia 22 września 2021 r.) właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (z wyłączeniem właściciela nieruchomości na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe), zyskali możliwość wyboru pomiędzy przystąpieniem do zorganizowanego przez gminę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi a samodzielnym utrzymaniem czystości i porządku poprzez zawarcie umowy na świadczenie usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne, wpisanego do rejestru działalności regulowanej.

Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 6c ust. 2c ww. ustawy przystąpienie właściciela nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, z wyłączeniem właściciela nieruchomości, o której mowa w art. 6j ust. 3b tej ustawy, do zorganizowanego przez gminę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest dobrowolne i następuje na podstawie zgody właściciela nieruchomości wyrażonej w formie pisemnej.

Parafie takich zgód nie złożyły ani nie przedłożyły stosownych umów zawartych z przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne.

Powyższy obowiązek wynika z art. 6 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, zgodnie z którym właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2 tej ustawy.

W tej sytuacji (na podstawie art. 6 ust. 7 ww. ustawy) wójt winien wydać z urzędu decyzję, w której należało ustalić:

- obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych,
- wysokość opłat wyliczonych z zastosowaniem stawek, o których mowa w art. 6 ust. 2 tej ustawy,
- terminy uiszczania opłat,
- sposób i terminy udostępniania pojemników lub zbiorników bezodpływowych, w celu ich opróżnienia, lub worków w celu ich odebrania.

Gmina Karsin (pomimo zaniechania wydania opisanych wyżej decyzji) objęła przedmiotem zamówienia dot. odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych oba cmentarze parafialne. W okresie obowiązywania umowy z dnia 5 marca 2019 r. odpady były z tych nieruchomości odbierane bez obciążania stosownymi kosztami właścicieli tych nieruchomości.

W aktualnym stanie prawnym (po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która weszła w życie w dniu 23 września 2021 r.) przedmiotowa kwestia jest regulowana przez art. 6c ust. 3a ww. ustawy, zgodnie z którym właściciel nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, może w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia uchwały (obejmującej systemem zagospodarowania odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady), złożyć wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta pisemne oświadczenie o wyłączeniu się z systemu odbierania odpadów komunalnych zorganizowanego przez gminę na podstawie tej uchwały. W oświadczeniu właściciel nieruchomości wskazuje gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę, z którymi zawarł umowę o odbiór odpadów, oraz dołącza do oświadczenia kopię tej umowy, pod rygorem nieskuteczności oświadczenia.

2. Zaliczenie w 2020 r. do wydatków na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich kosztów związanych z odbyciem podróży służbowych przez Tomasza Czapiewskiego – kierownika Referatu Rozwoju Gospodarczego i Ochrony Środowiska (zajmującego do dnia 31 stycznia 2020 r. stanowisko podinspektora, a w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 maja 2020 r. stanowisko inspektora), zatrudnionego na podstawie dwóch umów o pracę (obie w wymiarze ½ etatu), z których jedna dotyczyła pracy związanej z gospodarką odpadami, a druga – pracy z zakresu gospodarki komunalnej, co naruszyło art. 6r ust. 2 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.) – str. 30 - 31 protokołu.

W 2020 r. Urząd Gminy wydatkował 1.262,02 zł tytułem zwrotu kosztów wszystkich odbytych przez tego pracownika podróży służbowych. Wydatki te sfinansowano ze środków ujętych w rozdziale 90002 – *Gospodarka odpadami* – nie wyodrębniano wydatków niezwiązanych z gospodarką odpadami, podlegających ujęciu w rozdziale 75023 – *Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)*.

Natomiast w myśl art. 6r ust. 2 pkt 3 ww. ustawy z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty obsługi administracyjnej tego systemu.

3. Wydanie 13 decyzji administracyjnych o umorzeniu zobowiązania podatkowego i odsetek za zwłokę (na 26 sprawdzonych) bez uprzedniego zebrania materiału dowodowego potwierdzającego spełnienie przesłanek uzasadniających udzielenie ulgi, czym naruszono art. 122 w zw. z art. 187 § 1 i art. 191 ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. *Ordynacja podatkowa* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) – str. 9 protokołu.

Zgodnie z przywołanymi przepisami w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, a organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

Opisane regulacje (wprowadzające zasadę prawdy obiektywnej) nakładają na organ podatkowy obowiązek ustalenia i przeprowadzenia z urzędu dowodów koniecznych dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Realizacja ww. zasady następuje poprzez ustalenie, jakie fakty są istotne z punktu widzenia mogących mieć zastosowanie w danej sprawie przepisów prawa materialnego oraz rozważenie, jakie dowody należy w związku z tym przeprowadzić. Obowiązek ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności obciąża co do zasady organ podatkowy.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. zapewnienie funkcjonowania gminnego systemem zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w sposób zgodny z postanowieniami *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, w szczególności poprzez kontrolowanie właścicieli nieruchomości zobowiązanych do pozbywania się zebranych na ich terenie odpadów komunalnych zgodnie z wymogami ww. ustawy,
2. pokrywanie z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi jedynie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, prawidłowe ich ujmowanie w ewidencji księgowej jednostki, w tym we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej,
3. wydawanie decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych wyłącznie po zebraniu i rozpatrzeniu w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego w sprawie.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe nieprawidłowości i uchybienia wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych* kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Luiza Budner - Iwanicka; RIO
w Gdańsku
Data: 2021.12.08 14:37:45 CET

Luiza Budner – Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

Pan Bogdan Pepliński – Przewodniczący Rady Gminy Karsin.